

Ujeeddada nidaamka hordhaca ah waa
in la hubiyo in qofka u baahan aqoon aasaasi
ah inuu helo hawlgal taa ka caawinaya iyo la talin
si uu u billaabo waxbarasho ama shaqo.

2

3

4

Degmada ayaa mas'uul ka ah borogaraamka hordhaca ah kaas oo ka kooban waxbarashada afnoorwijiiga, cilmiga bulshada iyo in loo sii gudbo waxbarasho kale ama shaqo. Borogaraamku wuxuu noqonayaa mid maalinta oo dhan socda, oo inta badan la socdaxeerarka caadiga ah ee shaqooyinka. Wuxuu qaadansaysaa caawin hordhac oo ay canshuuri ku waajibtay. Sidoo kale caawinta ayaa qaar lagaa jarayaa haddii aad maqnaato iyadoo aysan jirin sabab la aqoonsan yahay. Way kuu bannaan tahay inaad shaqayso wakhtiyada aadan borogaraamka joogin, iyadoo aan caawinta lagaa dhimayn. Dad badan oo borogaraamka dhammeyay ayaa shaqo helay ama waxbarasho billaabay. Borogaraamku wuxuu socdaa illaa 2 sano, laakiin waxaa marar khaas ah laga dhigi karaa illaa 3 sano.

! xeerka guud ee sharciga hordhacu waa in borogaraamka hordhaca loogu talo galay dadka qaxootiga ah ee ay da'doodu u dhexayso 18 iyo 55 sano. Waxaa kale oo looga baahan yahay inay degmada ku soo degeen kaddib heshiis dhex maray IMDI iyo degmada. Kooxo kale oo borogaraamka soo hoos geli karana way jiraan. Haddii aadan hubin xuquuqda aad leedahay, degmada ayaa taa warbixin kaa siin karta. FG: Xuquuqda aad u leedahay borogaraamka hordhaca ah iyo caawinta bulshada labadaba waad luminaysaa haddii aad degmo kale u guurto ka hor inta aadan dhammayn borogaraamka hordhaca ah.

5

u kuurgelidda
aqoonta

Ma taqaannaa waxaad doonayso inaad mustaqbalka qabato? Mise waxaad doonaysaa inaad wax ka ogaato fursadaha aad Norway ka heli karto? Markaad Norway timid, lama hubo inaad ka shaqayn karto wixii aad ka shaqayn jirtay markaad dalkaagi joogtay. Borogaraamka hordhaca ayaa kaa caawinaya in loo kuurgalo aqoontaada iyo qorshahaaga shaqo, si aad ugu dadaashid shaqo/waxbarasho kugu habboon. Arrintan waxaad samaynaysaa adigoo la hadlaya hagahaaga/lataliyaha borogaraamka.

waa muhiim inaad
xafiddo dhammaan
wixii caddaymmo shaqo
ama waxbarasho ah, ha
ahaadeen kuwo aad kala timid
dalkii hooyo ama kuwo aad ku
heshay Norway. Caddaymahaan
iyo cv-gaada ayaa la
gudbinayaa markaad shaqo
codsanayso.

Ma waxaad doonaysaa inaad isticmaasho aqoontaadii Aad dalkii hooyo kala timid mise waxaad rabtaa inaad **waxbarasho cusub qaadato?** Midkii Aad doorataba waxaad u baahan tahay in qorshe la sameeyo. Qorshaha qofka gaarka u ah ee borogaraamka hordhaca ah wuxuu qeexayaa baahidaada waxbarasho iyo hawlgallada/firfircoonda aad u baahan tahay si Aad hadafkaaga u gaarto. Waxaa laguu qabanayaa lataliyeh borogaraam kaas oo kaa caawinaya sidii Aad qorshahaaga u samayn lahayd. Lataliyaha borogaraamku wuxuu isugu kaa duwayaa hawlgallada/adeegyada Aad uga baahan tahay hey'adaha kala duwan ee waxbarashada, dugsiyada iyo adeegyada dawladda.

Hadafka waxbarashadaada/xirfadda Aad dooranayso waa inaad adigu doorataa, waana inaad isticmaashaa khibraddaada iyo aqoontaada sidii Aad hadafkaas u gaari lahayd. Degmada ayaa kula samaynaysa qorshe adiga gaar kuu ah si Aad horey ugu sii socoto. Hirgelinta qorshaha gaarka ah waxay inteeda badan ku xiran tahay dadaalka Aad la timaaddo.

waxbarshada af noorwiijiga Iyo cilmiga bulshada

Cilmiga ugu muhiimsan ee aad u baahan tahay si aad nolol fican Norway ugu noolaato, waa inaad barato af noorwiijiga iyo inaad barato sida bulshadu u shaqayso. Degmadu waxay kuu fidinaysaa barasho af noorwiji iyo dhawr saacadood oo cilmi bulsho ah kuwaas oo lagugu siinayo luuqad aad fahmayso. Waajib ayay kugu tahay inaad qaadato saacadaha af noorwiijiga iyo cilmiga bulshada ah ama inaad gasho imtixaan caddaynaya inaad leedahay aqoon af noorwiji oo lagu qanci karo. Degmada ayaa kuu sheegaysa waxbarashada aad sida uu sharciqo qabo xaga u leedahay islamarkaana waajibka kugu ah inta ay le'eg tahay.

Goobo shaqo oo badan ayaa dadka u shaqeeya ku xira inay af noorwiijiga ku hadlaan. Way kala duwanaan karaan heerka luuqadeed ee ay kugu xiriyaan si ay shaqo kuu siyyaan. Waxayna taasi ku xiran tahay nooca shaqada. Imtixaan ayaad geli kartaa si aad u caddayso heerka ay luuqaddaada af noorwiijigu gaarsiisan tahay. Imtixaanno dalka oo dhan lagu qaado ayaa sanadkiiba dhawr jeer la qabtaa. Degmada ayaa warbixin dheeri ah kaa siinaysa imtixaannadaan.

12

Furaha barashada af noorwiji fican
aalaaaba waa in luuqadda lagu tababbarto
ayadoo la joogo goob shaqo. Degmada
ayaa mas'uul ka ah inay borogaraamka
hordhaca ah siiso goobo shaqo oo
luuqadda lagu tababbarto. Tan ayaa
waxay fursad kuu siinaysaa inaad dad
iyo goobo shaqo labadaba ka barato
degmadaddada cusub. Shaqooyinka
oo idil kuma habboona goob shaqo oo
luuqadda kagu barto mar haddii hadafku
yahay in af noorwiji badan lagu hadlo.
Waa inaad la hadashaa macallinkaaga af
noorwijiiga/lataliyaha borogaraamka si
aad u hesho goobta shaqada ee luuqadda
lagu barto ee adiga kugu habboon.
Muhiim ma aha in goobta shaqada ee
luuqadda lagu barto ay ahaato mid ka
mid ah meelaha aad doonaysid inaad
mustaqbal ka shaqaysid.

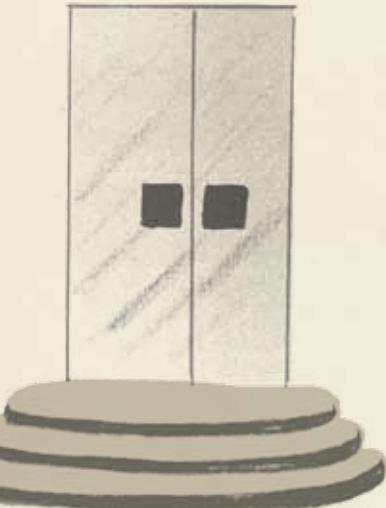
Tababbarka luuqaddu
waa hawlgal ka mid ah
Waxbarashada. Tababbar
luuqadeed oo lagu qaato goob
shaqo waxay kaa caawinaysaa
inaad af noorwijiiga si fican
degdeg ugu baratid. Degmada
ayaa kuu soo helaysa goob shaqo
oo luuqadda lagu tababbarto.
Degmooyinka kala duwan
nidaamyo kala duwan ayay lahaan
karaan. Waa inaad baartaa deeqda
degmadaada ka jirta sida ay tahay.

13

Tababbar shaqo

FIRMA %

Ma og tahay waxa tababbar shaqo yahay? Waa tababbar shaqo oo lagu xoojinayo fursadaha aad u leedahay inaad shaqo ama waxbarasho hesho. Deeqdan waxaa inta badan laguu fidinayaa dhammaadka borogaraamka hordhaca ah. Tababbarka shaqadu waa hawlgal ay degmada iyo NAV labaduba abaabuli karaan. Haddii ay NAV deeqda kuu fidiso, waa inaad NAV ka diiwaangashanaataa adigoo shaqo doone ah. Sidoo kale waxay NAV ku siin kartaa hagis iyo warbixin ku saabsan hawlgallo suuq shaqo oo kala duwan. Tababbarka shaqadu wuxuu ku salaysan yahay aqoontaada waxaana loo baahan yahay inuu ku xirnaado qorshahaaga qofeed ee gaarka ah. Tababbar shaqo waa fursad shaqo lagu barto. Ma aha "muddo tijaabo ah" oo aad taa dabadeed shaqo joogto ah helayso.

Tababbarka shaqadu wuxuu ka dhacaa goob shaqo oo caadi ah, shaqo barayfat ah ama mid dawladeed. Haddii aad baahi gaar ah u qabto in wax lagula qabto, waxay goobta tababbarku noqon kartaa goob shaqo oo dad gaar ah loogu talo galay. Meel fiican dhigo dhammaanba waraaqaha lagu siiyo. Kuwaasi waa muhiim markaad shaqo codsanayso.

Maxaad qaban kartaa si aad wax ugu biiriso degaanka aad ku nooshahay?
Dad badan ayaa khibrad fiican u leh ka qaybqaadashada xiriirrada bulsho ee kala duwan sida tusaale ahaan ururrada iyo naadiyada ciyaaraha. Xiriirro fiican oo noloshaada ku anfaca ayaa kuwaas laga helaa. Teeda kale, degmooyinka intooda badan waxaa jooga dad cusub oo dhammaystay borograamkoodii hordhaca kuwaas oo talooyin fiican ku siin kara. Adigoo kaashanaya kuwa ay ka mid yihiin hagaha qaxootiga (Flyktningguiden – Laanqayrta Cas) ayaad la kulmi kartaa kuwaan iyo dadka kale ee jecel inay ku tusaan dhinacyada kala duwan ee bulshada meesha aad ku nooshahay. Eeg www.frivillighetsportalen.no oo ka eeg wax ku anfacaya, ama la hadal lataliyahaaga borogaraamka.

1 Norway dad badan baa xubno ka ah ururro iyo naadiyo samafal oo dhawr ah. Hel wax aad xiiseynayso – oo ka qaybqaado firfircooniyyada ka dhaca aagga aad ku nooshahay.

18

Waa inaad firfircooni muujisaa oo shaqooyin codsataa. Wakhti ayay qofka cusub ku qaadan kartaa sidii uu ugu biiri lahaa suuqa shaqada ee Norway. Ka-qaybqaatayaal badan oo dhammaystay borogaraamka hordhaca ah ayaa markii danbe shaqo helay. Degmadaada ayaa iyada oo kaashanaysa NAV iyo IMDi waxay kaa caawin kartaa inaad gaarto hadafkaaga, laakiin ma jirto cid shaqo kuu ballanqaadi karta. Adiga ayaa mas'uul ka ah inaad shaqo hesho. Mararka qaarkood waxaa laga yaabaa inaad ku khasbanaato inaad qaadato shaqo bar ah ama aad dhawr sano ka shaqayso shaqo ku meel gaar ah ka hor inta aadan helin shaqo joogto ah.

Hawl adag oo badan ayaa aalaaba qofka ka hor timaadda ka hor inta uusan helin shaqada uu rabo. Khibradaha shaqada oo dhan waa muhiim, waxayna sare u qaadayaan aqoontaada iyo fursadahaaga mustaqbalka.

19

Waxaa soo saaray: Agaasinta is-dhexgalka-iyo kala-duwanaanta (IMDi)

IMDi Nord: IMDi Sør:

Mas'uuliyadda gobol:
Finnmark, Nordland, Troms
Aust-Agder, Vest-Agder, Telemark

IMDi Midt-Norge: IMDi Øst:

Mas'uuliyadda gobol:
Nord-Trøndelag, Sør-Trøndelag,
Møre og Romsdal
Oslo, Akershus, Vestfold,
Østfold

IMDi Vest: IMDi Indre Øst:

Mas'uuliyadda gobol:
Sogn og Fjordane,
Rogaland, Hordaland
Hedmark, Oppland,
Buskerud

Telefon: 24 16 88 00

E-post: post@imdi.no